Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ Ι ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΘΡΑΚΙΚΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ: Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23
1938

Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ Ι' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΘΡΑΚΙΚΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ : Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23
1938

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ *)

158) Τρίστιχος ἐπιγραφὴ εἰς τὸν Θρᾷκα ἱππέα ἐπὶ τοῦ πλαισίου ἀναγλύφου ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς ἄνωθι κυκλοτεροῦς διαστάσεων 0,21× 0,18 τοῦ μ. Ὁ ἱππεὺς καλπάζει πρὸς τὰ δεξιὰ μετ' ἀνεμιζομένης ἐπὶ τὰ νῶτά του χλαμύδος, κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς τὰς ἡνίας, φέρει στενὰς ἀναξυρίδας καὶ εἶναι πωγωνοφόρος. Πρὸ τοῦ ἵππου βωμὸς ἐφ' οὗ πῦρ, ὄπισθεν τοῦ βωμοῦ γυνὴ πεπλοφόρος μετ' εὐρέος χιτῶνος ἱσταμένη καὶ παρ' αὐτῇ δένδρον. Ὄπισθεν τοῦ ἱππέως βαδίζει ἔφηβος πιλοφόρος κρατῶν τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου. Τὸ ἀξιοσημείωτον ἐν τῷ ἀναγλύφῳ εἶναι ὅτι ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἱππέως ἐν τῷ πεδίῳ παρίστανται δύο ἕτεραι κεφαλαί, ὡσεὶ ὁ ἱππεὺς εἶναι τρικέφαλος ὅπως ἡ Ἑκάτη καὶ ὡς ἔν τισιν ἀναγλύφοις ἀπαντᾷ. Ἡ δεξιόθεν κεφαλὴ φαίνεται γυναικὸς πεπλοφόρου, ἡ δὲ ἀριστερόθεν ἀνδρὸς πωγωνοφόρου ἀσκεποῦς. Κατὰ τὸν Diacovitsch αἱ κεφαλαὶ εἶναι τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης. Τὸ ἀνάγλυφον εὑρέθη παρὰ τῇ Φιλιππουπόλει καὶ κατάκειται ἐν τῷ μουσείῳ της ὑπ' ἀρ. 139. Προέρχεται ἀπὸ τοῦ γ' μ. Χ. αἰῶνος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«*Κυρίῳ Θεῷ. Αὐλούζενις Λογγίνου, Αὐλούζενις Διοζήου*» 1).

Διούζηος ἢ Διουζήας, θρᾳκικὸν ὄνομα σπάνιον, πιθανῶς μετασχηματισμὸς τοῦ Διόζενις.

159) Δίστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν θρᾷκα ἱππέα ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου ἀναγλύφου αὐτοῦ συνήθους τύπου, βαναυσουργήματος, διαστάσεων 0,195×0,156×0,02 τοῦ μ. Εὑρέθη ἐν τῇ κώμῃ Βρεστοβίτσῃ περιφερείας Φιλιππουπόλεως καὶ κατάκειται νῦν ἐν τῷ μουσείῳ τῆς πόλεως ὑπ' ἀρ. 1105 Ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων. Τινὰ τῶν γραμμάτων εἶναι συνδεδεμένα.

«[*Κυρίῳ*] *ἥρω[ι], Βίθυς Δίνεως*» 2).

---

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ τόμ. VI σελ. 137—176 καὶ VII σελ 177—200.

1) Diacovitsch B. Ἐπετηρὶς βιβλιοθήκης ἐθνικῆς καὶ μουσείου Φιλιππουπόλεως ἔτ. 1924, σελ. 144.

2) Τοῦ αὐτοῦ, αὐτόθι σελ. 157, ἀρ. 29.

160) 'Επιγραφὴ ἀναθηματικὴ περιθέουσα ὅλον τὸ πλαίσιον, ἀρχομένη κάτωθεν ἀριστερόθεν, ἀναγλύφου τοῦ Θρᾳκὸς ἱππέως, συνήθους τύπου, ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς καμπυλοειδοῦς ἄνωθι διαστάσεων 0,185×0,178×0,015 τοῦ μ. Τὸ ἀνάγλυφον ἐλήφθη ἐκ τοῦ εἰκονοστασίου 'Ελληνικῆς οἰκογενείας Φιλιππουπολίτιδος, ἥτις ἀπ' αἰώνων εἶχεν αὐτὸ ὡς οἰκογενειακὸν κειμήλιον καὶ ἐλάτρευον ὡς εἰκόνα τοῦ ἁγ. Γεωργίου καὶ κατάκειται ἐν τῷ μουσείῳ τῆς πόλεως ὑπ' ἀρ. 1185.

«*[Κυρίῳ 'Ασκληπιῷ ;] ἢ [Διὶ Ζβελσούρδῳ ; Ζ]ειν δρουμηνῷ ε[ὐ]χ[α]ρισ[τήριον] . . . Μούκ(ιος) ; 'Ατίλιος ἀ[ν]έθ[ηκεν]*» [1]).

'Η συμπλήρωσις τῆς λίαν τετριμμένης ταύτης ἐπιγραφῆς εἶναι τοῦ συλλογέως. 'Ο πρῶτος στίχος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλαισίου, ὅστις εἶναι ὅλος τετριμμένος, συμπληροῦται ἢ διὰ τοῦ Κυρίῳ 'Ασκληπιῷ ἢ διὰ τοῦ Διὶ Ζβελσούρδῳ, διότι μόνοι οὗτοι οἱ θεοὶ ἔχουσι τὸ τοπωνυμικὸν ἐπιθ. Ζεινδρουμηνός [2]).

Ζεὺς Ζβελσοῦρδος = ὁ Θρᾳκικὸς Ζεύς, παριστάμενος ὡς ὁ κεραύνιος καὶ ὁ Δωδωναῖος [3]).

161) Δίστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ ἀναγλύφου τοῦ Θρᾳκὸς ἱππέως, συνήθους τύπου, διαστάσεων 0,178×0,210×0,025 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν Βρεστοβίτσῃ καὶ κατακειμένου νῦν ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Φιλιππουπόλεως ὑπ' ἀρ. 1106.

«*Κυρί[ῳ ἥρωι] Ροῦφος μετὰ τῆς συ[μβ]ίου δῶρ[ον]*» [4]).

162) Δίστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ ἀναγλύφου εὑρεθέντος παρὰ τῷ λόφῳ Κρηνῖδι Φιλιππουπόλεως, διαστάσεων 0,23×0,16×0,28 τοῦ μ. παριστῶντος τὸν Διόνυσον μετὰ τοῦ Σατύρου, τοῦ πάνθηρος, τοῦ Σιληνοῦ καὶ τοῦ Πανός. Κατάκειται ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Φιλιππουπόλεως.

«*Θεῷ Διονύσῳ εὐχὴν Λ[εύκιος] Σεπτίμιος Γάϊος*» [5]).

---

1) Τοῦ αὐτοῦ αὐτόθι, σελ. 162. ἀρ 4.

2) Ἴδε Μυρτ. 'Αποστολίδου, περὶ τῆς Θρησκείας τῶν Θρακῶν, «Θρᾳκικά», τόμ Ε΄, σελ. 47 καὶ 53.

3) Περὶ τοῦ Ζβελσούρδου, ἴδε Γ. Μπακαλάκι, Θρᾳκικὰ εὐχαριστήρια εἰς τὸν Δία, «Θρακικά», τόμ. VI ἔτ. 1935, σελ. 310–318 καὶ Μυρτ. 'Αποστολίδου, 'Αποκατάστασις Θρᾳκικῆς ἐπιγραφῆς, «'Αρχεῖον Θρᾳκικοῦ λαογρ. θησ.» τόμ. Β΄, 1935–36. σελ. 222–224.

4) Diacovitsch, B., αὐτόθι, σελ. 158, ἀριθ. 30

5) Danow Ch. 'Αρχαῖα μνημεῖα τῆς Βουλγαρίας, ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ ἐθν. μουσείου Σοφίας, τόμ. VI ἔτ. 1934, σελ. 153

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

163) Δίστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ ἀναγλύφου παριστῶντες τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, διαστάσεων 0,26×0,24×0,03 τοῦ μ. κατακειμένου ἐν τῷ αὐτῷ μουσείῳ.

«*Διὶ καὶ Ἥρᾳ Οὐίρδιος Τήρης εὐχήν*» [1]).

Οὐίρδιος—Virdius, πιθανῶς ἀντὶ Viridius ἐκ τοῦ viridis (vireo)=χλωρός, πράσινος.

164) Μονόστιχος ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου ἀναγλύφου λίαν τετριμμένου, διαστάσεων 0,185 ×0,13×0,26 τοῦ μ., εὑρεθέντος ἐν τῇ κώμῃ Ἴσβορ ἐπὶ τῆς Ροδόπης, περιφερείας Φιλιππουπόλεως καὶ παριστῶντος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν Ἅδην.

«*Σκῶρις μετὰ τ[ῆς συμβίου;]*» [2]).

165) Μονόστιχος ἀναθηματικὴ κατ' εὐχὴν εἰς τὸν Κύριον ἥρωα ἐπιγραφὴ κάτωθι ἀναγλύφου αὐτοῦ ἐκ μαρμάρου, οὗ μόνον τὸ κάτω τμῆμα περιεσώθη παριστῶν κάπρον διωκόμενον ὑπὸ κυνὸς διαστάσεων 0,13×0,195 καὶ πάχ. 0,045 τοῦ μ. Εὑρέθη παρὰ τῇ κώμῃ Ἐλὶ-Δερέ, περιφερείας Ταταρ-Παζαρτζικίου ἔνθα ἡ ἀρχαία Βησσαπάρα. Ἀπὸ τοῦ β'—γ' μ. Χ. αἰῶνος.

«*[Εὐχὴ]ν Τήρης [Ἀντιόχου]*» [3]).

Εὐχήν: καθ' ἡμετέραν συμπλήρωσιν. Ἡ λέξις συνήθως ἐπιτάσσεται τῷ ὀνόματι τοῦ ἀναθέτου· ἐνταῦθα πιθανῶς διὰ λόγους τεχνικοὺς προτάσσεται, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἰς τὸν ἥρωα ἀναθήμασι [4]).

166) Μονόστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ τμήματος μαρμαρίνου ἐπιταφίου στήλης διαστάσεων 0,87×0,86 καὶ πάχ. 0,28 τοῦ μ. εὑρεθέντος παρὰ τῇ κώμῃ Σαράϊ περιφερείας Ταταρ Παζαρτζικίου. Ἡ στήλη παρίστα τὸν ἱππέα, ἐκ τοῦ ἵππου οὗτινος περιεσώθη μόνον τὸ ὄπισθεν μέρος μετὰ τῆς ἠνωρθωμένης οὐρᾶς. Τὸ πεδίον τοῦ ἀναγλύφου περιβάλλεται ἀριστερόθεν ὑπὸ στήλης μετὰ κιονοκράνου Κορινθιακοῦ καὶ ἄνωθεν ὑπὸ ἐπιστηλίου διῃρημένου εἰς ἐπαλλήλους ζώνας εἰς τὴν κάτω ὧν ἡ ἐπιγραφή. Ἀπὸ τοῦ β'—γ' μ. Χ. αἰῶνος.

---

1) Τοῦ αὐτοῦ, αὐτόθι.

2) Τοῦ αὐτοῦ, αὐτόθι.—Πᾶσαι αἱ ἐπιγραφαὶ αἱ μὴ χρονολογούμεναι προέρχονται ἀπὸ τοῦ 2ου—3ου αἰῶνος μ. Χ.

3) Kazarow G. Antiken Denkmäler aus Bulgarien, Bull. de l'inst. archéol. Bulgare, τόμ. IV, ἔτ. 1926—27, σελ. 84, ἀρ. 8.

4) Πρβλ. Dobrusky, Sbornik, τόμ. XVIII, ἔτ. 1901, σελ. 806, ἀρ. 23.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Πό(πλιος) Αἴλιος Σεύθης ἥρως»[1]).

ἥ ρ ω ς=χρηστὸς (μακαρίτης).

167) Δίστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Θρᾶκα ἱππέα ἐπιγραφὴ ἐπὶ ἀναγλύφου βαναυσουργήματος ἐπὶ ἐρυθροφαίου λίθου ὕψ 0,195, πλ. 0,18 καὶ πάχ. 0,02 εὑρεθέντος ἐν τῇ κώμῃ Βελαστίτσᾳ παρὰ τῇ Φιλιππουπόλει. Ἀπὸ τοῦ γ' μ. Χ. αἰῶνος.

«Αὐρ(ήλιος) Μουκιανοῦ Θεῷ ἥρωε (sic) *ἀνέθηκε»* [2]).

168) Τρίστιχος ἐπιτυμβία ἐπὶ ἀναγλύφου πλακὸς διαστάσεων 0,64× 0,44 καὶ πάχ. 0,07 τοῦ μ. πλακὸς εὑρεθείσης παρὰ τῷ Νευροκοπίῳ (Νικοπόλει πρὸς Νέστῳ) καὶ νῦν κατακειμένης ἐν τῷ μουσείῳ Σοφίας ὑπ' ἀρ. 6041. Τὸ ἀνάγλυφον διῃρημένον εἰς δύο παραλλήλους ζώνας παριστᾷ ἐν μὲν τὴν ἄνω τὸν Θρᾶκα ἱππέα, ἐν δὲ τῇ κάτω τὰς προτομὰς γυναικὸς πεπλοφόρου καὶ ἀνδρὸς πωγωνοφόρου μετ' οὔλης κόμης. Ἡ ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ τοῦ πλαισίου πέριξ προέρχεται ἀπὸ τοῦ β'—γ' αἰῶνος μ. Χ.

«Πύρρος Βράσου Δαμαρίωνι καὶ Ἀκουτά[τῃ] συνβίῳ αὐτοῦ μνήμης χάριν» [3]).

Β ρ ά σ ο ς πρβλ. Β ρ α σ ί δ α ς καὶ Β ρ α σ ί λ α ς. Δ α μ α ρ ί ω ν ι: πιθανῶς ἐκ τοῦ δ ά μ α ρ (=γυνὴ) ἀντὶ τοῦ Δ α μ α ρ ί ῳ (;) (Δαμάριον ἤ, πρβλ. ἡ Γλυκέριον, ἡ Μουσάριον κτλ.).

Ἀ κ ο υ τ ά τ η καθ' ἡμετέραν συμπλήρωσιν ἐκ τοῦ Λατιν. A c u t a t a (=θηκτὴ) ἢ Ἀ κ ο υ τ α ν ὴ ἀντὶ τοῦ Ἀ κ ο υ ϊ τ α ν ὴ (Aquitana).

169) Δίστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης ἀναγλύφου στήλης διαστάσεων 0,86×0,63 καὶ πάχ. 0,12 παριστώσης νεκρικὸν δεῖπνον· Εὑρέθη ἐν τῇ κώμῃ Πιπέροβον περιφερείας Μελενίκου καὶ ἐναπόκειται νῦν ἐν τῷ μουσείῳ Σοφίας. Ἀπὸ τοῦ β'—γ' μ. Χ. αἰῶνος,

«Νείκαρχος Ζωίλου Ζωίλῳ τῷ υἱῷ μνήμης χάριν». [4])

170) Τρίστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου ἀναγλύφου δια-

---

1) K a z a r o w G. Antiken Denkmäler aus Bulgarien, Bull. de l'inst. archéol. Bulgare, τόμ. IV, ἔτος 1926—27, σελ. 85, ἀρ. 9.

2) D i a c o v i t s c h, ἐπετηρ. ἐθνικῆς βιβλιοθήκης καὶ μουσείου τῆς Πλόβδηφ, ἔτ. 1924, σελ. 140, ἀρ. 2.

3) V e l c o w I v a n, Bull. de la societé archéol. Bulg. τόμ. VII, ἔτ. 1919—20, σελ. 249.

4) Bull. de la societé archéol. Bulg. τόμ. VI, ἔτ. 1916—18, σελ. 168.

στάσεων 0,77×0,55 καὶ πάχ. 0,13 τοῦ μ., παριστῶντος τὰς προτομὰς ἀνδρὸς πωγωνοφόρου καὶ γυναικὸς πεπλοφόρου μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀπὸ τῶν ὤμων των πρὸς τὰ ἄνω ἵσταται ὀρθὸν ἐπὶ ταπεινοῦ βάθρου κοράσιον μεθ' ἱματίου, τὴν μὲν δεξιὰν ἔχον κεκαμμένην ἐπὶ τοῦ στήθους ἐντὸς τοῦ ἱματίου, τὴν δὲ ἀριστερὰν τεταμένην πρὸς τὰ κάτω καὶ κρατοῦσαν μικρὸν στέφανον. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι κεχαραγμένη ἑκατέρωθεν τοῦ κορασίου.

Προέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐξ οὗ καὶ ἡ προηγουμένη τόπου καὶ χρόνου.

«Μουκάσης Ἀρτεμιδώρᾳ τῇ θυγατρὶ καὶ Σούρᾳ τῇ γυναικὶ καὶ α(ὑ)τῷ ζῶν ἐποίει» [1]).

171) Δεκατετράστιχος ἐπιταφία χριστιανικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ τετμημένης τετραχῇ μαρμαρίνης πλακὸς κεκομμένης κάτωθεν, νῦν ὕψους 1,27 καὶ πλά-

---

1) Bull. de la societé archéol. Bulg. τόμ. VI, ἔτ. 1916—18, σελ. 168.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τους ἄνωθι μὲν 0,92, ἀπὸ τῆς ἕκτης δὲ τῆς ἐπιγραφῆς σειρᾶς πρὸς τὰ κάτω 0,88 τοῦ μ., εὑρεθείσης ἔξω τοῦ νοτίου τείχους τοῦ Χισὰρ περὶ τὰ 120 μέτρα μακρὰν τῆς ὀνομαζομένης τῶν Καμήλων πύλης ἐν ᾧ χώρῳ ὑπῆρχεν ἀπὸ τῶν πρώτων Βυζαντιακῶν χρόνων βασιλικὴ ἐκκλησία, ὡς διαπιστοῦται ἐκ τῶν μετ' ἀνασκαφὰς ἀποκαλυφθέντων τῷ 1937 θεμελίων. Ἡ ἐπιγραφὴ προέρχεται ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἢ ἕκτου αἰῶνος καὶ κατάκειται νῦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς αὐτόθι ἐπαύλεως τοῦ ἀρχαιοφίλου ἐν ἀποστρατείᾳ στρατηγοῦ Θεοδ. Μαρκώφ.

«† *Θεοῦ δῶρον προσεκομήσθη* (sic) *τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ τηρήσας Θεόδωρος τῆς λαμπρᾶς μνήμης καὶ πρὸς θεὸν μέλλεν* (sic) *ἀναλύειν, ἐπιποθήσας τε τὸ ἀείδιον οἰκητήριο[ν] ἐν τῷ σεβασμίῳ τούτῳ οἴκῳ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προτομάρτυρος* (sic) *Στεφάνου τὴν κατάπαυσιν ἐνθάδε ηὔτατο μηνή* (sic) *'Οκτωβρίου τρίτη, ἰνδ(ικτιῶνος) ἑβδόμη, προαποστίλας* (sic) *καθαρὸν θυμίαμα τὸν ἑαυτοῦ γνήσιον υἱὸν Ἰωάννην πρωτήκτορα* (sic), *ὤτις* (sic) *ἐν τῷ προπυλέῳ* (sic) *τοῦτο* (sic) *τὴν κατάπαυσιν ἔχει*».

Θεοῦ δῶρον προσεκομίσθη: ἑρμηνεία τοῦ ὀνόματος ***Θεόδωρος***.

Κατάπαυσις = ἀνάπαυσις.

Προτήκτωρ, λατιν. protector (δορυφόρος-σωματοφύλαξ). Ἐπὶ τῶν Βυζαντιακῶν χρόνων οἱ προτήκτορες ἦσαν ἀξιωματοῦχοι αὐλικοί: «*Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι τῶν ἐν παλατίῳ πολλοὶ ἀξιώτεροι, ἐπεὶ καὶ πλεῖον τὰ δημόσιον αὐτοῖς χορηγεῖν εἴωθεν . . . . οἵ δὴ δομέστικοί τε καὶ* ***προτήκτορες*** *ἐπικαλοῦνται καὶ ἀνέκαθεν* ***ἀμελέτητοι εἰσι πολεμίων ἔργων***» [1]). Πρβλ. καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου ἱστοριογράφον Μένανδρον, ὅστις φέρει τὸν τίτλον ***προτήκτωρ***.

Κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ἡ ἐκκλησία ἐν ᾗ ἐτάφη ὁ λαμπρᾶς μνήμης γενόμενος εὐσεβὴς Θεόδωρος καὶ ἐν τῷ προπυλαίῳ αὐτῆς ὁ προαποθανὼν υἱός του προτήκτωρ Ἰωάννης, ἐτιμᾶτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρωτομάρτυρος ἁγ. Στεφάνου [2]).

---

1) Π ρ ο κ ο π ί ο υ, 'Ανέκδοτα, κεφ. 24, τόμ. III ἔκδ. Βόννης, σελ. 137.

2) Αἱ μέχρι τοῦδε ἀνευρεθεῖσαι ἐν Χισὰρ χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀπὸ τοῦ 6ου καὶ 5ου αἰῶνος (ἴδε καὶ τὰς ὑπ' ἀριθμ. 114 καὶ 116 καὶ τὴν ἀκόλουθον) ἐγένοντο τέσσαρες· λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν γενομένων ἐσχάτως ἀνασκαφῶν ἀπεκαλύφθησαν καὶ τὰ θεμέλια ἑπτὰ ἐκκλησιῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ φρουρίου, βασιλικῶν μετὰ τριῶν κυτῶν πλὴν μιᾶς, εἰκάζεται ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἧς τὸ ὄνομα δὲν παρεδόθη ἡμῖν, ἦτο μεγάλη ἐπὶ τῶν πρώτων Βυζαντιακῶν χρόνων καταστραφεῖσα ἀρχομένου τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος πιθανῶς ὑπὸ τῶν 'Αβάρων κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῶν ἐπιδρομήν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αὕτη εἶναι ἡ Σ ε β α σ τ ό π ο λ ι ς, ἕδρα ἑνὸς τῶν τριῶν ἐπισκόπων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν μητρόπολιν Φιλιππουπόλεως: «'Επαρχία Θρᾴκης, μητρόπολις Φιλιππουπόλεως, ἔχει ὑπ' αὐτὴν

172) Ἑξάστιχος ἐπιταφία χριστιανικὴ ἐπιγραφὴ ἐπὶ μεγάλης μαρμαρίνης πλακὸς ὕψους 1,90, πλάτους 0,84 καὶ πάχους 0,15 τοῦ μ., ὁμοίας τῇ τοῦ βικαρίου τῆς Θρᾴκης Σολόμονος [1]), εὑρεθείσης ἔξω τοῦ βορείου τεί-

---

πόλεις, ἤτοι ἐπισκόπους γ', τὸν Διοκλητιανουπολεως, τὸν Σεβαστουπόλεως, τὸν Διοσπόλεως». (Κ. Π ο ρ φ υ ρ ο γ ε ν ν ή τ ο υ περὶ τῆς ἐν αὐλῇ τάξεως, τόμ. I, 2, σελ. 54. ἔκδ. Βόννης) Ὡς πόλις δὲ τῆς ἐπαρχίας Θρᾴκης μνημονεύεται καὶ ἐν τῷ Συνεκδήμῳ τοῦ 'Ιεροκλέους μετὰ τῶν Φιλιππουπολεως, Βερόης, Διοκλητιανουπόλεως καὶ Διοσπόλεως. Τὸ φρούριον αὐτῆς ὡς σῴζεται σήμερον, εἶναι τὸ μέγιστον καὶ τὸ μᾶλλον κάλῶς διατετηρημένον ἐν ἁπάσῃ τῇ βορείῳ Θρᾴκῃ, ἐκτισθη δὲ ὡς ζιαπιστοῦται ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς εὑρεθέντων ἐν αὐτῷ νομισμάτων καὶ τῶν ἐντετειχισμένων ἐπιγραφῶν ἐπὶ τῶν Ρωμαϊκῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων ἐν εἴδει Ρωμαϊκοῦ στρατοπέδου ἐπὶ παλαιοτέρου Θρᾳκικοῦ ἢ Θρᾳκοελληνικοῦ συνοικισμοῦ (νομίσματα τῶν Μακεδονικῶν χρόνων ἀπὸ τοῦ Φιλίππου τοῦ 'Αμύντου), ἀνεκτίσθη δὲ ἐπὶ 'Ιουστινιανοῦ, ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ τρόπου τῆς οἰκοδομήσεως αὐτοῦ. Τοῦτο προσεπιμαρτυρεῖται καὶ ἐκ τοῦδε. 'Εκατὸν μέτρα δυτικῶς τῆς νοτίας πύλης γενομένων παρ' αὐτῷ τῷ τείχει ἀνασκαφῶν εὑρέθησαν τὰ θεμέλια παλαιᾶς βασιλικῆς ἐκκλησίας 28 μέτρων μήκους μετὰ 3 κυτῶν, ὧν τὸ δεξιὸν πρὸς τῷ τείχει ἀπεκόπη χάριν τοῦ ἀνακτισθέντος τείχους. Τὸ σχέδιον τοῦ Βυζαντιακοῦ τούτου ναοῦ κατὰ τὸν καθηγητὴν Filow εἶναι ὅμοιον τῷ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Κλήμεντος ἐν Ρώμῃ, ἑπομένως εἰκάζεται ὅτι ὁ ναὸς ἀνήκει εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χριστιανικοὺς τοῦ 4 ἢ 5 αἰῶνος. Ἐξ ἀνασκαφέντων θεμελίων ἐκκλησίας ἐντὸς τοῦ φρουρίου εἰκάζεται ὅτι ἡ πόλις ἐνεκαινίσθη κατὰ τὸν 11ον ἢ 12ον αἰῶνα (νομίσματα) καὶ πιθανῶς αὕτη εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Ἄννης Κομνηνῆς μνημονευομένη Ἀ λ ε ξ ι ο ύ π ο λ ι ς ἢ Ν ε ό κ α σ τ ρ ο ν (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ Π α λ α ι ό κ α σ τ ρ ο ν, ὡς ἐνδέχεται να ὠνομάζετο τὸ ἐπὶ πέντε αἰῶνας ἐγκαταλελειμμένον φρούριον), ἣν ὁ 'Αλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἔκτισε χάριν τῶν Παυλικιανῶν, τῶν ἐπανελθόντων εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν: «πάντας συναγαγὼν ἅμα καὶ τέκνοις καὶ γυναιξὶ καὶ πόλιν τούτοις δειμάμενος ἀγχοῦ τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ πέραν τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ ἐκεῖσε τούτους μετῴκισεν 'Αλεξιούπολιν τὴν πόλιν κατονομάσας ἢ καὶ Νεόκαστρον, ὃ καὶ μᾶλλον ἐπεκράτησεν». (Ἄ ν ν η ς Κ ο μ ν η ν ῆ ς 'Αλεξιάδος, XIV. 9.) Ὁ καθηγητὴς Detschew στηριζόμενος ἐπί τινος τετριμμένης καὶ δυσαναγνώστου ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης παρὰ τῷ βαλανείῳ Χαβοὺζ ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ἐν ᾗ ἀναγινώσκει [ab in]sessis veteri Aug(ustae) aria[e] εἰκάζει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ἐπὶ ρωμαιοκρατίας συνοικισθέντος χώρου ἦτο Augusta vetus area, ὡς ἀνήκοντος αὐτοκράτορί τινι, πιθανῶς τῷ Φιλίππῳ (ἐπὶ ἑτέρας πλευρᾶς τῆς λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἀναγινώσκεται «...Σευ]ήρα ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ τ[ῶν παίδων... Νύ]νφαις εὐχαριστήριον» τοῦ λίθου ἀποκοπέντος ἐκ βωμοῦ ἀνατεθέντος ταῖς νύμφαις ὑπὸ Μαρκίας 'Ωτακιλίας Σευήρας γυναικὸς Φιλίππου Ἄραβος, ὅστις διέτριψεν ἐν Θρᾴκῃ καὶ ἐφονεύθη παρὰ τῇ Βερόῃ κατ' αὐτόν), ὅπερ ὄνομα ὑποθέτει καὶ ἕτερον χῶρον Augusta nova area. 'Αμφότεροι οἱ χῶροι συνοικισθέντες ὠνομάσθησαν A u g u s t a e, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Προκοπίου μνημονευόμενον ὡς κτισθὲν ὑπὸ τοῦ 'Ιουστινιανοῦ φρούριον Α ὐ γ ο ῦ σ τ α ι (περὶ κτισμάτων VI, 11), ὅπερ βραδύτερον ἐλέχθη μεταφρασθὲν ἑλληνιστὶ Σ ε β α σ τ ὴ ἢ Σ ε β α σ τ ό π ο λ ι ς (Der antike Name des Bulgarischen Badeortes Hissar. 'Εν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ μουσείου Φιλιππουπόλεως, ἔτ. 1935—36, σελ. 47—51). Ἴδε ὡσαύτως καὶ [T z o n t c h e w, Les bains de Hissar, étude géographique, historique et archéologique, σελ. 59—200 ὅπου παρατίθεται καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία).

1) Ἴδε, «Θρᾳκικά», τόμ. VIII, σελ. 106, προσθήκη ἀρ. 116 (Συλλογῆς ἐπιγραφῶν Φιλιππουπόλεως).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

χους τοῦ Χισάρ, ἐν ᾧ χώρῳ ὑπῆρχε βασιλικὴ τῶν πρώτων Βυζαντιακῶν χρόνων ἐκκλησία, ἧς τὰ θεμέλια ἀπεκαλύφθησαν μετ' ἀνασκαφὰς τῷ 1937. Προέρχεται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 6ου αἰῶνος πιθανῶς.

«† *Τὸ τῆς ἡλικίας νέον Κᾶρος,—ᾧ τὸ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ ὁ θάνα-*

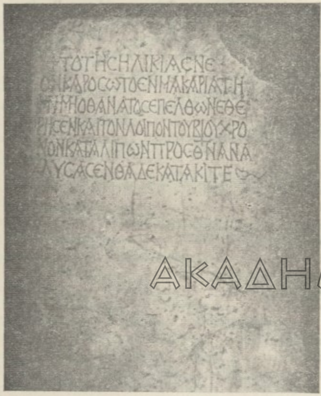

τος ἐπελθὼν ἐθέρησεν (sic)— *καὶ τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον καταλιπὼν πρὸς θ(εὸ)ν ἀναλύσας, ἐνθάδε κατάκιται* (sic)».

τ. ἔ. «Ἐνθάδε κατάκειται ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ Κᾶρος,—ᾧ ὁ θάνατος ἐπελθὼν ἐθέρισε τὸ τῆς ἡλικίας νέον,—ἀναλύσας (τὸν βίον) πρὸς Θεὸν καταλιπὼν καὶ τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον».

ἀ ν α λ ύ ω (τὸν βίον)=καταλύω, τελευτῶ (τὸν βίον). Σημειωτέον ὅτι τὸ «ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ» ἀναφέρεται εἰς τὸ «τὸ τῆς ἡλικίας νέον» (=νεότης, νεαρὰ ἡλικία) ἀντί, ὡς ἔδει, εἰς τὸ «Κᾶρος».

Ἡ πλὰξ ὁλόλευκος καὶ καθαρὰ μετὰ τῆς ἀτριβοῦς ἐπιγραφῆς, οἱονεὶ ἐσχάτως ἐξελθοῦσα τοῦ ἑρμογλυφείου, πλὴν μικρᾶς τινος βλάβης κατὰ τὴν δεξιὰν ἄνωθι γωνίαν, μετακομισθεῖσα κατετέθη ἐν τῷ ἐθνικῷ τῆς Φιλιππουπόλεως μουσείῳ παρὰ τῇ τοῦ βικαρίου Σολόμονος.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ἀρ. 6

Τὸ περισωθὲν τμῆμα τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης [1]), ἧς παρατιθέμεθα πιστὸν ἀντίγραφον φωτογραφίας της διὰ τὸ εὐκρινέστερον, εὑρέθη παρὰ τῇ κυρίᾳ πύλῃ τοῦ φρουρίου Χισάρ, (41 χιλιόμετρα βορείως τῆς Φιλιππουπόλεως παρὰ τῷ Μέσῳ ὄρει (Ἀνθαίμῳ) κειμένου, ὅπου ἀρχαιόθεν

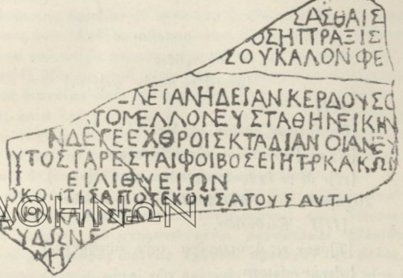

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἕνεκα τῶν θερμῶν μεταλλικῶν ἰαματικῶν πηγῶν ὑπῆρχε θρᾳκοελληνικὸς συνοικισμὸς [2]), ἐν ᾧ ἐλατρεύετο ὁ Φ ο ῖ β ο ς ε ἰ η τ ὴ ρ κ α κ ῶ ν. Ἡ μαρμαρίνη πλάξ, ἐφ' ἧς ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι κεχαραγμένη δι' εὐαναγνώστων καὶ ἐνιαχοῦ συνδεδεμένων ἀλλήλοις γραμμάτων ὕψους 0,01 τοῦ μ, ἔχει ὕψος 0,15 καὶ πλάτος 0,26 τοῦ μ., εἶναι δὲ πάντοθεν περικεκομμένη καὶ διερρηγμένη τρίχα. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐπιγραφῆς εἶναι ἀδύνατος ἕνεκα τῆς ἣν ὑπέστη φθορᾶς πλὴν μέρους αὐτῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πιθανῶς.

Πρῶτος ὅστις ἠσχολήθη περὶ αὐτὴν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Velcov δημοσίευσίν της [3]) εἶναι ὁ Seure. Ὁ ἐπιφανὴς Γάλλος ἀρχαιολόγος, ὅστις

---

1) Μ υ ρ τ. Ἀ π ο σ τ ο λ ί δ ο υ «Θρᾳκικά», τόμ. VI, ἔτ. 1935, σελ. 140.

2) Ἴδε ἀνωτέρω, ἐπιγραφῆς 171 σημ. 2 περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατὰ τὸν μεσαίωνα. Τὸ παλαιότερον αὐτοῦ Θρᾳκικὸν ἢ Ἑλληνικὸν παραμένει ἄγνωστον.

3) I v a n V e l c o w. Bull de l'institut archéol. Bulg. Sophia, τόμ. I, ἔτ. 1921—22, σελ. 34 κ.ε.

εἰδικώτερον ἀσχολεῖται περὶ τὰς Θρᾳκικὰς ἀρχαιότητας, εἰκάσας ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι λείψανον χρησμῶν ἢ ἰατρικῶν συνταγῶν ἐν τετραστίχοις ἐμμέτροις στροφαῖς, κεχωρισμέναις ἀπ' ἀλλήλων διὰ διαστήματος, ἐν ἀρχῇ οὗτινος ἦτο κεχαραγμένος ὁ ἀριθμὸς τῆς στροφῆς λατινιστί, ὡς σῴζεται οὗτος ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ διαστήματος τῆς τρίτης στροφῆς, μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς ὃν ἀφιεροῦτο ἡ στροφή, ἐν εἴδει τίτλου, ἀνέγνω καὶ συνεπλήρωσε τὴν ἐπιγραφὴν ὡς ἀκολούθως.

«*[I]* . . . . . .
. . . .
. . . . *—ασασθαι σ* . .
. . . *σὴ πρᾶξις* . .
. . . *[φωτί]ζον καλὸν φέ[γγος]* .
[II] . . .
[θερα]πείαν ἡδεῖαν κέρδους . .
[εἰς μὲν] τὸ μέλλον εὐσταθῆ νείκην . .
[νῦ]ν δέ γε ἐχθροῖς κ(ρ)αδίαν οἷαν εὐ[νόων],
[α]ὐτὸς γὰρ ἔσται Φοῖβος εἰητὴρ κακῶν.
[II]I Ἐλιθυειῶν,
[T]όκον τις ἀποτεκοῦσα τοὺς ἀὐτέ[οντας]
[κ]ενὴν κάλιστα . .
[ψ]ευδῶν . . .
μὴ . . .

Αἱ πρῶται δύο στροφαί, ὧν ὁ τίτλος ἀπεκόπη, ἦσαν ἀφιερωμέναι εἰς τὸν Φοῖβον Ἀπόλλωνα, ἡ δὲ τρίτη ὡς δηλοῖ ὁ περισωθεὶς τίτλος της εἰς τὰς Εἰλειθυίας, τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἐκφερομένου κατὰ γενικὴν πτῶσιν. Οὕτω «αἱ Νύμφαι τῶν μεταλλικῶν καὶ θειούχων τοῦ νῦν Χισὰρ ὑδάτων, ὡς αἱ Νύμφαι τῶν ἄλλων ἐν Θρᾴκῃ θερμοπηγῶν, θὰ ἦσαν ἰατροί, ὁ δὲ ἡγέτης αὐτῶν (κύριος) Ἀπόλλων ἀνελάμβανε τὴν θεραπείαν τῆς νόσου (αὐτὸς γὰρ ἔσται Φοῖβος εἰητὴρ κακῶν) δι' εὐαρέστου θεραπείας (θεραπείαν ἡδεῖαν), ἥτις θὰ εἶχε προσεχῶς ὁριστικὴν ἐπιτυχίαν (εἰς μὲν τὸ μέλλον εὐσταθῆ νείκην) καὶ ἐν τῷ παρόντι ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν μεταβολὴν τῶν ἐχθρῶν εἰς φίλους (νῦν δέ γε ἐχθροῖς κραδίαν εὐνόων)». Ἡ δὲ νόσος, εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ ἐπιγραφὴ καὶ ὑποδεικνύεται ἡ θεραπεία της, εἶναι ἡ τῆς στειρώσεως προκληθείσης πιθανῶς ἐκ κακῆς τύχης. Δυνατὸν ὅμως ἡ δευτέρα στροφὴ νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἄλλως: «[θερα]πείαν ἡδεῖαν κερδοῦς (=ἀλώπεκος) θ[υσία δώσει], | [εἰς μὲν] τὸ

μέλλον εὐσταθῆ νείκην [ἕχειν] κτλ.[1])», λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ θεραπεία νόσων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς καὶ νῦν παρὰ τῷ λαῷ, δὲν ἦτο ἐνίοτε ἀπηλλαγμένη δεισιδαιμονιῶν τινων, ὡς ἐνταῦθα τῆς θυσίας ἀλώπεκος, καὶ ἐξορκισμῶν.

Γράμματά τινα ὅμως καὶ ἴχνη ἄλλων τῆς ἐπιγραφῆς προσπταίουσιν εἰς τὰς γενομένας ἀκολούθους συμπληρώσεις: στίχος 4ος ***σὴ*** (***·ος ἡ***), στίχ. 5ος [φωτί]***ζου*** ἢ [σελά]***ζου*** (***σοῦ*** ἢ ***σου*** ἢ - ***ς, οὗ***), στίχ. 7ος [θερα]***πείαν*** (—***λείαν***), στίχ. 9ος ***κραδίαν*** (***κτα-διαν***) καὶ στίχ. 13ος [κ]***ενὴν κάλιστα*** (***ἐνηγκάλισται***).

Ὁ δωρισμὸς ***κραδίαν*** (ὁ ἰωνισμὸς Φοῖβος ***εἰητὴρ*** εἶναι προσωνυμία στερεότυπος τοῦ Ἀπόλλωνος) φαίνεταί μοι ἀμφίβολος διόρθωσις μεταβαλλομένου τοῦ καλῶς κεχαραγμένου Τ εἰς Ρ (***κταδιαν***), ὡς προελθόντος δῆθεν ἐξ ἀβλεψίας τοῦ χαράκτου. Πιθανωτέρα ἀνάγνωσις ἴσως εἶναι ***κ(α)τὰ διάνοιαν*** ἀντὶ τοῦ ***κραδίαν οἷαν*** παραλειφθέντος τοῦ πρώτου ***α*** τῆς ***κατὰ*** ὑπὸ τοῦ χαράκτου ἐν συνειδήσει πρὸς ἐξοικονόμησιν χώρου ἐν τῷ στίχῳ μετὰ τὴν ἐξ ἀβλεψίας ὑπ' αὐτοῦ προσθήκην τοῦ ἐκθλιβέντος ***ε*** τοῦ ***γε*** πρὸ τοῦ ***ἐχθροῖς***, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ἡ ἀφόρητος χασμωδία ***γε ἐχθροῖς*** ἀντί ***γ' ἐχθροῖς***, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον.

Ὡσαύτως ἡ ἀνάγνωσις: ***Ελλ(ε)ιθυειῶν***, ὑπολαμβανομένων ὡς τῶν θεῶν τῶν ὠδίνων ***Ἐλλειθυιῶν*** συνταυτιζομένων ταῖς Νύμφαις δὲν φαίνεταί μοι πιθανή. Αἱ μνημονευόμεναι ***μογοστόκοι Εἰλείθυιαι*** παρ' Ὁμήρῳ, αἵτινες ***πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι προΐεσαν ὀξὺ βέλος, δριμύ***[2]), τ. ἔ. αἱ προσωποποιίαι αὐταὶ τῶν σκληρῶν ὠδίνων,—δι' ὃ οὔτε ὀνομάζονται οὔτε ἀριθμοῦνται [3]),—καίπερ λατρευόμεναι βραδύτερον ἐν Μεγάροις[4]), ἐν Μαραθῶνι [5]), ἐν Σιδύμοις τῆς Λυκίας [6]), συνήθως μετὰ τὸν Ὅμηρον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας ἤδη [7]) περιορίζονται εἰς μίαν μόνην τὴν ***Εἰλείθυιαν***, τὴν κατὰ σοφὴν ἐπινόησιν λεγομένην καὶ ***Ἐλευθώ***, ὡς ἐκφράζουσαν τὴν ἐρχομένην τῆς θεᾶς βοήθειαν ἐπὶ τῇ προσκλήσει της ὑπὸ τῶν ὠδινουσῶν [8]), «εὔχονται ἐλθέ» [9]). Θὰ ἦτο λοιπὸν δυνατὸν ἡ ἠπεῖα

---

1) G. Seure, Revue archéol. τόμ. XXIV, ἔτ. 1926, σελ. 158 καὶ ἑξῆς archéologie Thrache.

2) Ὁμήρου Ἰλ. Λ, 270 καὶ Τ, 119.

3) Δύο παρίστανται ἐπὶ 17 καὶ τρεῖς ἐπὶ 2 ἀγγείων τῶν κλασσικῶν χρόνων, ἐφ' ὧν ἀπεικονίζεται ἡ γέννησις τῆς Ἀθηνᾶς ἢ τοῦ Ἡφαίστου.

4) Παυσανίου, I, 44, 2.—5) Athen. Mitt. X, 279.—6) Bendorf-Niemann, Reisen in Lykien, 77.—7) Ὁμήρου Ὀδύσ. Τ, 188.

8) Πρβλ. καὶ τὸν παρ' ἡμῖν ἅγιον Ἐλευθέριον, τὸν προστάτην τῶν ὠδινουσῶν γυναικῶν, οὗτινος τοῦ ὀνόματος τό τε ἔτυμον καὶ τὸ σημαινόμενον οὐδὲν διαφέρει τοῦ Εἰλείθυια καὶ Ἐλευθώ.

9) Καλλιμάχου ἐπίγρ. 53. Κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ ἐλεύθειν (=ἄγειν) τὸν παῖδα εἰς φῶς.

καὶ μείλιχος αὕτη θεά, ἡ στερεωθεῖσα ἐν τῇ θρησκευτικῇ συνειδήσει τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν μεταλαβόντων τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ Θρᾳκῶν ὡς ***φιλόπαις, μητροπόλος, φιλότροφος, κουροσόος, μήτηρ,*** ἡ ἔχουσα ἰδίους ναοὺς (Εἰλειθυιαῖον ἐν Δήλῳ, Εἰλείθυιον ἐν Ἀθήναις) καὶ συνταυτιζομένη τῇ Ἥρᾳ, τῇ Ἀφροδίτῃ, τῇ Ἀρτέμιδι, μυθολογουμένη δὲ ἤδη ὡς θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας [1]), ἀδελφὴ τῆς Ἥβης καὶ τοῦ Ἄρεως [2]) καὶ μήτηρ τοῦ Ἔρωτος [3]), ν' ἀγνοηθῇ καὶ ν' ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῶν Εἰλειθυιῶν κατ' ἀναχρονισμὸν συνταυτιζομένων ταῖς χαριέσσαις Νύμφαις; Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ τὸ πρῶτον ἀπαντῶσα ἐνταῦθα γραφὴ Εἰλιθυείων ἀποκλείει τοῦτο. Αἱ παρὰ συγγραφεῦσι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶσαι τοῦ ὀνόματος γραφαὶ εἶναι: ***Εἰλείθυια, Ἐλείθυα, Ἰλείθυα, Ἰλίθυια, Εἰλίθυια, Εἰλύθεια, Εἰλειθείη, Εἰλιθίη, Εἰλειθούη, Εἰλειθουόη. Ἰλιθουίη, Εἰλειθιουίη, Ἐλευθώ,*** ἐπ' ἀγγείων δὲ ***Ἐλείθυια, Ἐλεύθυια, Εἰλεύθυα, Ἐλευθία*** [4]). Οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ ***Εἰλιθύεια.***

Ἐκ τούτων καὶ ἕνεκα τῆς κατὰ πληθυντικὸν ἐκφορᾶς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ***Εἰλιθυείων*** φαίνεταί μοι ὅτι τοῦτο δέον νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἐπίθετον κανονικῶς ἐσχηματισμένον ἐκ τοῦ ***Εἰλείθυια,*** ἐννοουμένου παρ' αὐτῷ τοῦ: ***κακῶν*** ἢ ***νόσων. Εἰλειθύεια*** λοιπὸν ***κακὰ*** ἢ ***νόσοι*** εἶναι αἱ ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ παρὰ ταῖς γυναιξὶ προερχόμεναι νόσοι. Οὕτω ἑρμηνεύεται εὐκόλως καὶ ἡ κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἐκφορὰ τοῦ τίτλου ἑκάστης στροφῆς ἀναφερομένου εἰς θεραπευτικὴν συνταγὴν νόσου καὶ οὐχὶ δηλοῦντος ἀφιέρωσιν εἰς θεόν, ἥτις θὰ ἔδει νὰ ἐξενεχθῇ κατὰ δοτικὴν πτῶσιν: Ἀναγνωστέον λοιπόν: III ***εἰλ(ε)ιθυείων (νόσων*** ἢ ***κακῶν*** θεραπευτικὸς ἀφορισμός).

Τῆς ἐπιγραφῆς κινησάσης τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιγραφολόγων ἐγένετο καὶ ἄλλη ἀνάγνωσις καὶ συμπλήρωσις, δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ Supplementum epigraphicum Graecum [5]), ἣν ἀντέγραψεν ὁ Τσόντσεφ ἐν τῷ περὶ Χισὰρ ἔργῳ του μὴ ποιούμενος μνείαν τοῦ ὀνόματος τοῦ συμπληρωτοῦ [6]). Παρατιθέμεθα αὐτὴν κατὰ τὸν ἀντιγραφέα ἄνευ σχολίων! « . . . . | 1 . . . -σασθαί σ[ε χρή] | . . . -ος, ἡ πρᾶξις [καλή]. | . . . . σου καλὸν φέρ[εις]. | διάστημα κενὸν | 5. [Πρόσεχε, ἐπιμ]έλειαν ἡδεῖαν κέρδους ὁ[ρᾷς]. | [Εὔνουν] τὸ μέλλον, εὐσταθῆ νείκην [φέρεις], | [φαίν]νων δέ γε ἐχθροῖς κ(αρ)δίαν οἵαν ἔχ[εις]. | [Α]ὐτὸς γὰρ ἔσται Φοῖβος εἰητὴρ κακῶ[ν]. | Εἰληθυειῶν. | 10. [Τ]όκον τις ἀποτεκοῦσα τοῦ σαυτο[ῦ λέχους] | ἐνηγκάλισται χ[ερσὶν ἀλλοῖον βάρος] | [ψ]ευδῶν π . . . . | [τῆς] μητ[ρός]. » [1]).

1) Ἡ σ ι ό δ ο υ, Θεογ. 922. — 2) Ἀ π ο λ λ ο δ ώ ρ ο υ, I, 3, 1.— 3) Π α υ σ α ν ί ο υ, IX, 27, 2.

4) P a u l y-W i s s o w a, Real Encykl, τόμ. V, σελ. 2102 ἐν τῇ λ. Ε ἰ λ ε ί θ υ ι α.

5) Suppl. Epigraph, Graecum Leyde, τόμ. III, ἔτ. 1929, σελ. 110, ἀρ. 544. Τὸ σύγγραμμα δὲν ἦτο προσιτὸν ἡμῖν.

6) T z o n t c h e w D. Les bains de Hissar, ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ μουσείου καὶ βιβλιοθήκης Φιλιππουπόλεως, ἔτ. 1937, σελ. 178. Πιθανῶς εἶναι ὁ Hondius.

Ἀκολουθοῦντες νῦν τὴν εἰκασίαν τοῦ ἐπιφανοῦς Γάλλου ἀρχαιολόγου ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ περιεῖχε τρεῖς τετραστίχους ἐν ἰαμβικοῖς τριμέτροις στροφὰς θεραπευτικῶν ἀφορισμῶν (συνταγῶν) νόσων μετὰ τῶν τίτλων των προβαίνομεν εἰς νέαν ἀνάγνωσιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς ἐπὶ τῷ ὑπολογισμῷ ὅτι τὰ ἐν ἑκάστῳ στίχῳ γράμματα, ὧν ἔνια συνδεδεμένα ἀλλήλοις, εἶναι 30—31.

[I] . . .
. . . . . .
. . . *[λού]σασθαί σ[ε χρή].*
. . . *-ος, ἡ πρᾶξις* . .
. . *[Φοῖβο]ς, οὗ καλὸν φέ[γγος]* .
[II Φθινάδος ;] ἢ [παραλύσεως ;].
[Ὑγείας ἐντ]έλειαν ἡδεῖαν κέρδους ὄ[ψις]
[δίδωσι καὶ] τὸ μέλλον εὐσταθῆ νείκην·
[λύμη]ν δέ κ<ε>ἐχθροῖς κ(α)τὰ διαννοίαν εὖ[χον]·
[α]ὐτὸς γὰρ ἔσται Φοῖβος εἰητὴρ κακῶν.
[II]I Εἰλ(ε)ιθυείων.
[Τ]όκον τις ἀποτεκοῦσα τοὺς αὐτῆ[ς παῖδας]
ἐνηγκάλισται . . . . .
[ψ]ευδῶν . . . . . .
. . *μη* . . . . . ».

Ἡ I στροφὴ εἰκάζεται ὅτι ἀναφέρεται εἰς θεραπευτικὴν συνταγὴν νόσου, δι' ἣν συνιστᾶται μετὰ τὴν λουτροθεραπείαν (λούσασθαί σε χρὴ) ὡς ὠφέλιμος ἡ ἡλιοθεραπεία, (οὗ καλὸν φέγγος):

Ἡ II, ἥτις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον συμπληροῦται ἀρτίως, ἀναφέρεται εἰς θεραπείαν ἐξαντλητικῆς τινος τοῦ ὀργανισμοῦ νόσου ἢ φθίσεως

1) Φωτογραφίαν τῆς ἐπιγραφῆς ἐδημοσίευσε καὶ ὁ D a n o w Ch. ἐν τῷ Jahresh. des Oesterr. arch. Inst. τόμ. XXIX, Beibl. σελ. 153, ἔτ. 1934 ἐπικρίνας τὴν γενομένην ὑφ' ἡμῶν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιγραφῆς ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ μουσείου καὶ τῆς βιβλιοθήκης Φιλιππουπόλεως, ἔτ. 1930, σελ. 239 καὶ ἑξ. καὶ ἐπαγγειλάμενος μεγαλοστόμως ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τὸ ζήτημα καὶ τότε θὰ δώσῃ ἀκριβῆ ἀνάγνωσιν καὶ ἑρμηνείαν τῆς ἐπιγραφῆς. Ἔκτοτε πέντε Διὸς ἐνιαυτοὶ παρῆλθον καὶ δὲν εἴδομεν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ ἐπιγραφολόγου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(φθινάδος) κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς στάδιον ἢ παραλυσίας. Ἡ παρατήρησις —ἐμφάνισις ὠφελείας (ὄψις κέρδους) παρέχει τελείωσιν εὐάρεστον, τ. ἔ βελτίωσιν τῆς ὑγείας (ἐντέλειαν ἡδεῖαν ὑγείας δίδωσι) καὶ ὁ μέλλων χρόνος σταθερὰν νίκην (καὶ τὸ μέλλον εὐσταθῆ νείκην), τ. ἔ. ἥτις ὑγεία θὰ στερεωθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἐκπληρουμένης πιστῶς τῆς θεραπείας· ἀλλὰ σὺ μὴ παύου εὐχόμενος νοερῶς τὸν ἐξαφανισμὸν εἰς τοὺς ἐχθρούς σου (εὔχου γε κατὰ διάνοιαν λύμην ἐχθροῖς), τ. ἔ. μὴ ἀπόβαλλε τὸ θάρρος σου ὡς πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐχθρᾶς νόσου— καὶ θὰ τὴν ἐξαφανίσῃς, διότι αὐτὸς ὁ Φοῖβος ὁ ἰατρὸς τῶν νόσων θὰ σὲ βοηθήσῃ (αὐτὸς γὰρ ἔσται Φοῖβος εἰητὴρ κακῶν), τ. ἔ. ἡ τελεία τῆς νόσου θεραπεία θὰ ἐπέλθῃ διὰ τοῦ 'Απόλλωνος, τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν θερμῶν πηγῶν, τῆς ἡλιοθεραπείας, λουτροθεραπείας καὶ τοῦ εὐκραοῦς κλίματος.

Ὡς ἐν τοῖς χρησμοῖς οὕτω καὶ ἐν τοῖς θεραπευτικοῖς ἀφορισμοῖς κυριαρχεῖ τὸ σκοτεινόν, τὸ διλημματικὸν καὶ τὸ ἀλληγορικὸν κατ' ἀνάγκην πρὸς κατοχύρωσιν τοῦ κύρους αὐτῶν ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς θεραπείας. 'Αναμφιβόλως ἡ διὰ τὴν ἐν τῇ στροφῇ ταύτῃ νόσον λουτροθεραπεία συνετελεῖτο ἐν τῇ δεξαμενῇ τῶν θερμῶν σιδηρούχων ὑδάτων, τῇ ὑπὸ τὸ νῦν τουρκώνυμον Χαβοὺζ γνωστῇ, ὧν τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου (Ρωμαϊκοῦ) βαλανείου σῴζονται ὀλίγα βήματα βορειότερον. Τὰ ὕδατα ταῦτα ἀνέκαθεν συνιστῶνται πρὸς τόνωσιν τῶν ἀσθενῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν παθόντων ἐξ ἐξαντλητικῶν νόσων: «τὸ ὑδροδοχεῖον τοῦτο δέχεται ἐν ἑαυτῷ τὰ εἰσερχόμενα δι' ὀχετοῦ ἐκ τοῦ ἐκεῖ που πλησίον ἀναβρυόμενα, λίαν θερμὰ καὶ καθαρώτατα σιδηροῦχα ὕδατα· εἰσερχόμενός τις ἐν αὐτοῖς εἰς λεπτὰ πέντε θερμαίνεται εἰς ὑπερβολήν· ἐξερχόμενος δὲ ἐκ τῶν ὑδάτων αἰσθάνεται εἰς τὸ σῶμά του μετ' εὐχαριστήσεως τόνον δυνάμεως· εἰς ταῦτα δὲ εἰσέρχονται ***οἱ παραλυτικοὶ*** καὶ ***ἀδύνατοι κατὰ τὸ σῶμα χάριν ἐνδυναμώσεως***» ἔγραφε πρὸ αἰῶνος σχεδὸν ὁ Γ. Τσουκαλᾶς [1]).

Ἡ III στροφὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ***εἰλειθυείων νόσων*** κατὰ τὸν σῳζόμενον τίτλον της, τ. ἔ. τῶν μετὰ δυστοκίαν (τόκον τις ἀποτεκοῦσα ἐννοεῖται ***κακὸν***) προερχομένων ἐπιλοχίων, μητρικῶν, στειρώσεων καὶ τῶν παρομοίων, δι' ἃς καὶ νῦν κατὰ παράδοσιν συνιστῶνται τὰ τῷ Χαβοὺζ παρακείμενα τοῦ τουρκωνύμου ὡσαύτως ***'Ιντζὲξ*** σιδηροθειοῦχα ὕδατα, ἀναβρύοντα ἐκ τοῦ ἐδάφους του αὐτοῦ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐπιγραφὴ περιεῖχε τρεῖς ἀφορισμοὺς πρὸς θεραπείαν τριῶν νόσων, ὧν ἰατρὸς ἦτο ὁ Φοῖβος 'Απόλλων ὁ προστάτης τῶν θερμῶν μεταλλικῶν πηγῶν τοῦ τόπου τούτου, τοῦ νῦν τουρκωνύμου Χισάρ.

---

1) Γ. Τ σ ο υ κ α λ ᾶ, 'Ιστοριογραφικὴ περιγραφὴ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως, ἔτ. 1851, Βιέννη, σελ. 70.

Σημειωτέον δ' ἐν τέλει ὅτι ἡ II στροφή, ὡς συμπληροῦται ὑφ' ἡμῶν, καὶ κατὰ τὰ κενὰ πληροῦται ἀκριβῶς καὶ μετρικῶς δὲν χωλαίνει, διότι ὁ μὲν πρῶτος στίχος αὐτῆς εἶναι ***ὑπερκατάληκτος***, ἔχει δηλ. ἕνα πόδα (δύο συλλαβὰς) ἐπὶ πλέον, ὁ δὲ τρίτος κατὰ μὲν τὸν τρίτον πόδα ἀντὶ σπονδείου (— ́—) ἔχει δάκτυλον (— υυ χθροῖς κατὰ) ἀναλυομένης τῆς μακρᾶς ἄρσεως εἰς δύο βραχείας συλλαβάς, ὡς συμβαίνει ἐνίοτε ἐν τῷ α΄, γ΄ καὶ ε΄ ποδὶ τοῦ ἰαμβικοῦ τριμέτρου, ὁ τέταρτος μετρικῇ ἀνάγκῃ ἀπὸ πυρριχίου (υύ) λαμβάνεται ὡς ἴαμβος (υ ́— δια) καὶ ὁ πέμπτος εἶναι σπονδεῖος (— ́— νοίαν) κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς προσῳδίαν · τῆς λέξεως: ***διανοία*** ἀντὶ ***διάνοια***

136) [1]) « . . . . . — *ουμετίης Σέρδων* [*ε*]*ὐξάμενος ἀνέστησα τὸν Ἄρεα*» κατ' ἀνάγνωσιν τοῦ Kazarow [2]).

Καθ' ἡμᾶς ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι κεκομμένη, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς πρώτης συλλαβῆς ***-ου***, οὔσης καταλήξεως πτώσεως γενικῆς πρωτοκλίτου ἢ δευτεροκλίτου ὀνόματος καὶ ἐκ τῆς χαράξεως τοῦ σῳζομένου πρώτου στίχου παρὰ τῷ χείλει τοῦ λίθου (βάθρου), ὅστις ἀπεκόπη ὁριζοντίως μέχρι τοῦ στίχου καὶ ἐτέθη ἀνεστραμμένως ὡς δεξιὰ παραστὰς εἰσόδου κτιστοῦ τάφου μεταγενεστέρων χρόνων. Ἑπομένως ἂν τὰ σῳζόμενα ἴχνη τοῦ πρώτου γράμματος εἶναι ἴχνη τοῦ Δ καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ τετριμμένος χῶρος ἀναλογῶν εἰς τὸν δύο γραμμάτων συμπληρωθῇ διὰ τῆς συλλαβῆς ΜΟ, δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅτι ὁ εἰς τὸν Ἄρην ἀνδριὰς ἐστήθη ὑπὲρ τοῦ Λουκίου Κομμόδου (180—192), υἱοῦ τοῦ Μ. Αὐρηλίου, ὅστις ὢν καθ' ὑπερβολὴν ρωμαλέος ὠνόμαζεν ἑαυτὸν Ρωμαῖον Ἡρακλέα καὶ κατήρχετο ὡς παλαιστὴς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον περιβεβλημένος ὡς ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἐμονομάχησε πλειστάκις [3]), διετέλει ἄρα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἄρεως. Οὕτω δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἀποκεκομμένον τῆς ἐπιγραφῆς ἄνω τμῆμα δι' ἓξ ἔτι στίχων ἔχοντος ἑκάστου 16—17 γράμματα, ὅσα καὶ ὁ πρῶτος διασωθεὶς καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἀπὸ τριστίχου καθίσταται ἐννεάστιχος ὡς εἶχεν ἀρχικῶς. Ἡ συμπλήρωσις λαμβάνεται ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν ὁμοίας φύσεως ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων, ὧν πλεῖσται μέχρι τοῦδε ἀνευρέθησαν ἐν Θράκῃ [4]).

---

1) Τόμ. VII ἔτ. 1936, σελ. 182.

2) K a z a r o w G. Antiken Denkmäler aus Bulgarien, Bull. de l' inst. archéol. Bulg. τόμ. IV, ἔτ. 1926—27, σελ. 90, ἀρ, 17.

3) Δ ί ω ν ο ς Κ α σ σ ί ο υ, LXXII, 19.

4) Ἴδε K a l i n k a, Denkmäler in Boulgarien, ἀριθμ. 28. 30. 45. 52. 58 καὶ ἀλλαχοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«[Ἀγαθῇ Τύχῃ. Ὑπὲρ ὑγ(ι)είας καὶ σωτηρίας καὶ αἰωνίου διαμονῆς τοῦ μεγίστου καὶ θειοτάτου αὐτοκράτορος Λουκίου Κομμόδ]ου Μετίης Σέρδων [ε]ὐξάμενος ἀνέστησα τὸν Ἄρεα».

Μετίης : πιθανῶς ἀντὶ ***Μέτιος*** ἐκ τοῦ Λατιν. M e t i u s, ὅθεν καὶ ἡ ἐν Ρώμῃ M e t i a p o r t a.

Σέρδων: κύριον ὄνομα μνημονευόμενον κατὰ τὸν Kararow καὶ ἔν τινι τῆς Δήλου ἐπιγραφῇ: ***Σέρδων Ρωμαῖος*** [1]).

144 [2]) Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐπιγραφὴ εἶναι ἐπανάληψις τῆς ὑπ' ἀρ. 47 [3]) μετά τινων διαφορῶν κατὰ τὴν συμπλήρωσιν. Ἀναγνωστέα νῦν κατὰ τελειοτέραν συμπλήρωσιν ὧδε :

«[Πολι]τάρχην Κλέαρ[χον τῆ]ς λαμπροτά[της μητροπόλ]εως Φιλιπ[ποπόλεως, ἀδ]ελφὸν Γ(αΐου) τοῦ [διασημοτά]του συγκλη[τικοῦ . . . .] τὸ [τῶν] κυνηγῶν [κο]ιν[ὸν καὶ ἡ] λα[μπροτάτη] φυλὴ Ἡ[ρακλῆὶς ἐ]τείμησεν, [ἐπιμελου]μένου Ἀσκλ[ηπιάδου τοῦ] Μενέφρον[ος]».

τὸ τῶν κυνηγῶν κοινόν : Ἑταιρεία-σύλλογος τῶν κυνηγῶν ἐν τῇ πόλει, τιμήσας τὸν πολιτάρχην μετὰ τῆς φυλῆς Ἡρακληΐδος, ἧς ἦτο προφανῶς φυλέτης.

154 [4]) Ἡ ἐπιγραφὴ μεθ' ὡριμωτέραν σκέψιν [5]) συνεπληρώθη ὧδε :

«[Ἐ]νκρατ(ε)ίας πρ[όμαχος μέγας νεικήσας ἀγῶνας εἰσ]ελαστικοὺς εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην πανκρατίου μὲν τεσσαράκοντα, πάλης δὲ ἐννέα [ὑ]πὸ ἐπιστάτην Αὐρ(ήλιον Αὐρηλίου) Θεόδωρον Κυμαῖον. Εὐτυχῶς».

Ἐγκρατείας πρόμαχος. πρβλ. «τὸν εἰρήνης πρό[μαχον] [6]).

Εἰσελαστικοὺς ἀγῶνας : ***Ἀγῶνες εἰσελαστικοί***, λατιν. ludi iselastici [7])=οἱ ἀνήκοντες εἰς εἰσέλασιν· ἐκ τοῦ ρ ***εἰσελαύνειν***=ἐν πομπῇ θριάμβου εἰσέρχεσθαι εἰς τὴν πόλιν· πρβλ. *«ἔτι δὲ τὸν θριάμβον εἰσήλασε»* [8]) Τὸ ἐπίθετον εὔχρηστον ἐπὶ ρωμαιοκρατίας διὰ τοὺς ἀγῶνας, ὧν ὁ νικητὴς ἐπιστρέφων εἰς τὴν γενέτειραν εἰσήρχετο εἰς τὴν πόλιν ἐν πομπῇ θριάμβου, ὥσπερ οἱ τελοῦντες θρίαμβον Ρωμαῖοι στρατηγοί. Ἀγῶνες συνεπαγόμενοι τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ καὶ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ πανελλήνιοι.

Τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς (***Αὐρηλίου***) συμπληροῦται ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ ὀνόματος ΑΥ̅Ρ. ὁριζοντίας κεραίας, ἥτις σημαίνει ἅπαξ, δηλ. δηλοῖ πατέρα τῷ υἱῷ ὁμώνυμον.

Ὁ Danoff συμπληροῖ ἐν ἀρχῇ : [παν]κρατιασ[τής . . .] [1]) Ὅλως περιττῶς καθ' ἡμᾶς, διότι οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἀθλητὴς ἦτο οὐ μόνον δεινὸς μάλιστα ***παγκρατιαστής***, ἀλλὰ καὶ ***παλαιστής***, ἀφοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ μνημονεύεται ὅτι ***τεσσαρακοντάκις*** ἐνίκησεν εἰς τὸ παγκράτιον καὶ ***ἐννεάκις*** εἰς τὴν πάλην.

Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Footnotes (p. 16):

1) Pauly-Wissowa, Real-encyklop. τόμ. II. Reihe II, σελ. 1671.

2) Τόμ. VII, σελ. 184.—3) Τόμ. VI, σελ 155.— 4) Τόμ. VII. ἔτ. 1936, σελ. 191.—5) Αὐτόθι ἐν τέλει προσθήκη.

6) «Θρακικά». τόμ. VIII, ἔτ. 1937. Ἐπιγραφαὶ Τραϊανῆς Αὐγούστης, σελ. 106, ἀρ. 75.—7) P l i n i i ep. 10. 118.—8) Π λ ο υ τ ά ρ χ ο υ, Μάριος 12.

Σ Υ Λ Λ Ο Γ Η

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΤΡΑΪΑΝῌ ΑΥΓΟΥΣΤῌ, ΝΥΝ ΣΤΑΡᾼ-ΖΑΓΟΡᾼ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ *)

75) Ἑξάστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης στήλης διαστάσεων 0,28×0,26 καὶ πάχους 0,05 τοῦ μ. κεκομμένης ἑκατέρωθεν προερχομένη ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ Δήμου ἐπιτρόπου Δισκοδουρατερῶν [2]).

« . . . . σῃ π. καὶ σύνβιός μ[ου] . . . . -νεος ἐβιώσαμεν . . . . [μετ]ὰ τέκνων Φίρμου . . . . . . -κος [μη]δενὶ μηδ[ὲν] . . . .[ἐν]γυησάμενος . . . · [ἀ]περχόμενος π[ρὸς] . . . . » [3]).

76) Ἑπτάστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης στήλης διαστάσεων 1,30×1,10 καὶ πάχους 0,26 τοῦ μέτρου προερχομένου ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου. Χρόνος αὐτῆς ὡς καὶ τῆς προηγουμένης ὁ γος αἰὼν μ. Χ.

«Δίνη[ς Ἐ]πτέθιος, ζήσας ἔτη ἑκατόν, καὶ γυνή μου Δωρούτ[ελμις] κα[ὶ] υἱὸς Βίθυς, θυγάτηρ Ζουρότε[λ]μις ἐτῶν [δέ]κα ἕξ· ἀνέστησα τὴν στήλην Ράσ[κος, ὃς] ἐβίωσα μηδενὶ μηδὲν ὀφίλ[ας μηδεν]ός (;) ἐνγεγυῆσθέ (sic) *τινα τὰ[ς παρ]ούσας γυναῖκας»* [4]).

Footnotes (p. 17):

1) D a n o f f M. C h r i s t o. Neue Inschriften aus Bulgarien ἐν τοῖς Jahresheften des Oesterr. archäol. institutes, τόμ. XXX ἔτ. 1936, σελ. 78—86.

* Συνέχεια ἀπὸ τοῦ τόμ. VIII, σελ. 69—106.

2) Ἴδε ἐπιγραφὴν ἀρ. 50, σελ. 95 τόμ. VIII, ἔτ. 1937.

3) V e l c o w I v a n, Antike Denkmäler in Bulgarien, Ἐπετηρ. ἐθν. μουσείου Σοφίας, ἔτ. 1922—25, σελ. 129 καὶ ἑξῆς

4) Τ ο ῦ α ὐ τ ο ῦ, αὐτόθι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Πιθανῶς ἡ ἔννοια τῆς σολοίκου ταύτης ἐπιγραφῆς εἶναι: «(Ἐνθάδε κεῖνται) ὁ Δίνης (υἱὸς) τοῦ Ἐπτέθιος, ζήσας ἔτη ἑκατὸν καὶ ἡ γυνὴ (αὐτοῦ) Δωρούτελμις καὶ ὁ υἱὸς (αὐτοῦ) Βίθυς καὶ ἡ θυγάτηρ (τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, δηλ. ἔγγονός του) Ζουρότελμις ἐτῶν δέκα ἕξ. Ἀνέστησα τὴν στήλην (ἐγὼ) ὁ Ράσκος, ὃς ἐβίωσα μηδενὶ μηδὲν ὀφείλας (διὰ τὸ) μὴ ἐγγεγυῆσθαί τινα τὰς κατακειμένας γυναῖκας». Ἐξ οὗ εἰκαστέον ὅτι ὁ Ράσκος γενικὸς κληρονόμος τῶν κατακειμένων, πιθανῶς συγγενής, ἀνέστησε τὴν στήλην πρὸ τοῦ θανάτου του εἰς αὐτοὺς δηλῶν ὅτι οὐδενὶ ὀφείλει τι ἐκ τῆς κληρονομίας, καθ' ὅσον αἱ ἐπιτροπευθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ γυναῖκες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δίνου οὐδὲν χρέος ἀφῆκαν ἐγγυησάμεναι διά τινα.

Πάντα τὰ ὀνόματα γνήσια θρακικά. ***Ἐπτεθις*** συγκεκομμένος τύπος τοῦ ***Ἐπτέκενθις***, πρβλ. ***Ἐπτενις-Ἐπτέζενις***. ***Δωρο(ύ)τελμις*** κατὰ παρετυμολογίαν ἀντὶ ***Ζουρότελμις***. Ὅθεν ἡ ἔγγονος εἶχε τὸ ὄνομα τῆς προμήτορος. ***Ράσκος***· πρβλ. ***Ρῆσος***, ὁ σύμμαχος τῶν Τρώων Θρᾷξ βασιλεύς. ***Ραῖζδος*** κατὰ Δελφικὴν ἐπιγραφήν, ***Ρήσκυνθος*** ὄρος ἐν Θράκῃ καὶ ***Ρησκυνθὶς*** ἡ ἐπ' αὐτοῦ λατρευομένη Ἥρα. Συνήθως ἀπαντᾷ ὡς σύνθετον: ***Ρασκούπορις-Ρασκούπολις***, ***Ραισκούπορις*** καὶ ***Ρεσκούπορις*** καὶ κατὰ μετασχηματισμὸν ***Ρησκούπορις*** καὶ ***Ρασκίποριος*** καὶ ***Ραισκήπορις*** καὶ ***Ρισκούπολις***-R h a s y p o l i s.

77) Δίστιχος ἐπιγραφή, πιθανῶς σφραγίς, ἐπὶ τοῦ στομίου κεραμικοῦ ἀμφορέως τεθραυσμένου διαμέτρου 0,10 τοῦ μ. Τὸ ὕψος τοῦ θραύσματος 0,17 τοῦ μ. Εὑρέθη δυτικῶς τῆς Στάρα Ζαγόρας ἐν ᾧ χώρῳ ἀπεκαλύφθησαν ἀρχαῖοι τάφοι. Ἀπὸ τοῦ ε'. π. χ. αἰῶνος.

«Θεῶνι Ὀνί[ρῳ]» κατ' ἀνάγνωσιν τοῦ Kararow (1). Καθ' ἡμετέραν *«Θέων Ὀνί[το] ἢ Ὀνή[το]»*=*«Ὀνήσου»*.

Θέων, ὅθεν τὸ παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρίνοις ***Θεωνᾶς***.

Ὀνίτης καὶ ***Ὀνείτης***, κύριον ὄνομα ἀπαντῶν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις Ἀπολλοδώρῳ, Λυκόφρονι καὶ Νόννῳ. ***Ὀνήτης*** ἀπαντᾷ παρ' Ἡροδότῳ [2]), ταὐτὸν τῷ ***Ὀνήτωρ*** [3]), ὅθεν ***Ὀνητορίδης*** [4]), συνηθέστατον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐτυμολογούμενον ἐκ τοῦ ρ. ***ὀνίνημι***(=ὠφελῶ). Τὸ δὲ ***Ὄνησο;*** ταὐτὸν τῷ ***Ὀνήτης***, ὡς καὶ τά: ***Ὀνήσυλος***, ***Ὀνησίων***, ***Ὀνησὼ*** (θηλ.) καὶ τὰ σύνθετα ***Ὀνησίτροφος***, ***Ὀνησίφιλος***, ***Ὀνησίφορος***, ***Ὀνησιφῶν***, ***Ὀνησίχαρις***, συνηθέστατα ἐν Ἑλληνικαῖς ἐπιγραφαῖς.

1) K a z a r o w G Bull. de l'inst. archéol. Bulgare, τόμ. II, ἔτ. 1923—24, σελ. 73, ἀρ. 15.

2) Ἡ ρ ο δ ό τ ο υ, VII, 214.

3) Ὁ μ ή ρ ο υ, Ἰλ. Π, 614.

4) Ὁ μ ή ρ ο υ, Ὀδύσ. Γ, 282.—Περὶ τῶν παρομοίων ἐπὶ τοῦ στομίου κεραμείων ἀγγείων σφραγίδων πρβλ. S c o r p i l K. Σφραγίδες ἐπὶ ἀμφορέων ἐκ τῆς Παρευξεινοποντίου ἀκτῆς, ἐν τῷ Bull de l' inst. archéol. Bulg. Sophia, τόμ. VIII, ἔτ. 1934, σελ. 21—43.

78) Ἑξάστιχος ἐπιταφία δίγλωσσος ἐπιγραφὴ ἐπὶ πλακὸς τετμημένης δίχα, εὑρεθείσης ἐν τῇ θέσει Ταουσὰν-τεπέ, περιφερείας Ὑαμπόλεως (Διαμπόλεως) παρὰ τῇ ἀρχαίᾳ Καβύλῃ.

«.... conju]gi sua merita et sibi viv(us) e(t) sapiens tumulum fecit.... *[μ]νημεῖον ἑαυτῷ καὶ τῇ συμβίῳ ἑαυτοῦ Σατρίᾳ Μαρκίᾳ βιωσά(σῃ) σεμνῶς ἔτη κε' [κατεσ]κεύασεν* [1])».

Ἡ συμπλήρωσις ***βιωσά(σῃ)*** εἶναι τοῦ συλλογέως, τοῦ ἐκδότου συμπληρώσαντος ***βιώσα(ς)***.

79) Δεκάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς Ἀπόλλωνα ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνου βάθρου τεθραυσμένου δεξιόθεν καὶ κάτωθι, ὕψ. 0,75, πλ. 0,52 καὶ πάχ. 0,55 τοῦ μ., εὑρεθέντος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ὀρτάκιοϊ.

«Ἀγαθῇ Τύχ[ῃ]. Λητώιε μακάρ[ιε], χρυσότοξε κ[αὶ] Σπινδεηνὲ Ἄ[πολ]λον, Ἀπο[λλω]νίδης Αὐλ[ου]ζένεος εὐχ[αρι]στήριον ἀνέ[θη]κεν ἐπη[κό]ῳ] Θεῷ... [2])».

Ἴσως ἡ συμπλήρωσις τοῦ ***μάκαρ*** συνηθεστάτου ἐπιθ. εἰς ***μακάριε*** παρέλκει.

Σπινδεηνός: Τοπωνυμικὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπίθετον ἐκ τοῦ ***Σπίνδεον*** ἢ ***Σπινδέα***.

80) Τρίστιχος ἐπιταφία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς διαστάσεων 0,66×0,28 τοῦ μ. εὑρεθείσης ἐν Στάρα-Ζαγόρᾳ, ἀκαθορίστου χρονολογίας, πιθανῶς ὅμως ἀπὸ τῶν πρώτων Βυζαντιακῶν χρόνων.

«Πρῶτος γονεῦσειν (sic) *ἐμοῖς ἐνεποίησα πένθος ἐγὼ Ἰωάννης»* [3]).

Προφανῶς πρόκειται περὶ παιδὸς ἀποθανόντος πρώτου ἐκ τῶν τέκνων οἰκογενείας τινὸς καὶ ποιήσαντος μεγάλην θλίψιν τοῖς ἑαυτοῦ γονεῦσιν.

81) Μονόστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἄνωθι μαρμαρίνου ἀναγλύφου παριστῶντος νεκρικὸν δεῖπνον διαστάσεων 0,57×0,37 καὶ πάχους 0,05

1) B e s c h e v l i e w B. Bull. de l' inst. archéol. Bulg. Sophia, τόμ. VIII, ἔτ. 1935, σελ. 463.—2) Τ ο ῦ α ὐ τ ο ῦ, αὐτόθι, σελ. 465.

3) Ἐπετηρ. ἀρχαιολ. συλλόγου Στάρα—Ζαγόρας «Augusta Trajana», ἔτ. 1912—14, σελ. 30—K a z a r o w G. Bull. di l' instit. archéol. Bulg. τόμ. II. ἔτ. 1923—24, σελ. 74.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τοῦ μέτρου, εὑρεθέντος ἐν τῇ βορείᾳ περιοχῇ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ νῦν κατακειμένου ἐν τῷ μουσείῳ Σοφίας. Τὰ τοῦ δείπνου πρόσωπα: ἐπὶ κλίνης ἡμικλινὴς ἀνήρ, ἀπέναντί του παρὰ τῷ ἄκρῳ τῆς κλίνης γυνὴ καθημένη ἐπὶ θρόνου, ἀριστερὰ αὐτῆς παιδίσκη μικρόσωμος οἱονεὶ βαδίζουσα καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ γωνίᾳ παῖς ἱστάμενος ἐσταυρωμένοις τοῖς ποσί: παρὰ τῇ κλίνῃ τρίπους τράπεζα μετ' ἐδεσμάτων καὶ ὑπὸ τὸ δεῖπνον ἐν ἰδίᾳ ζώνῃ ζεῦγος βοῶν σύρον ἄροτρον καὶ πρὸ αὐτοῦ ἀλέκτωρ [1]).

«*Μίκε Μίκου χαῖ[ρε]*». ***Μίκος*** καὶ ***Μίκκος*** καὶ ***Μίκα*** ἤ, ἐκ τοῦ ***μικρός***. Ὡσαύτως ἀπαντῶσιν ἐν ἐπιγραφαῖς ***Μικίων, Μικίνας***, ***Μίκκαλος, Μικκαλίων***.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

11) Ἀντὶ τοῦ: «*ὁ λαμπρότατος δῆμος Τραϊανέων ἐκ τῶν* ***Ὑπερπαιόνων***» διορθωτέον «*ἐκ τῶν* ***ὑπερπαιόντων***», ὡς ὀρθότατα ἐσχάτως ἀνέγνω ὁ Δ. Δημήτρωφ [2]) διακρίνας ὁριζοντίαν κεραίαν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τοῦ Ν σκέλους ἀποτελοῦντος οὕτω ἐν συνδέσει τὸ γράμμα Τ.

ἐκ τῶν ὑπερπαιόντων (χρημάτων)=ἐκ τῶν περιττευόντων, πλεοναζόντων χρημάτων [3]).

Οὕτω ἡ γενομένη ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν εἰκασία περὶ φυλῆς ἐν τῇ λεκάνῃ τοῦ Τόνσου οἰκούσης—***Ὑπερπαιόνων*** ἀποδεικνύεται ἄτοπος.

Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΛΛ. ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩ ΕΥΞΕΙΝΩ ΠΟΝΤΩ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙΣ ΑΠΟΙΚΙΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΑΣ *)

65) Ἑξάστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὴν θεὰν Τύχην εὐχαριστήριος ἐπιγραφὴ ἐπὶ λευκῆς μαρμαρίνης πλακὸς διαστάσεων 0,62×0,65 καὶ πάχους 0,07 τοῦ μ. εὑρεθείσης ἐν τοῖς ἐρειπίοις τοῦ μητροπολιτικοῦ τῆς πόλεως Ἀγχιάλου ναοῦ. Ἀπὸ τοῦ β' ἢ γ' μ. Χ. αἰῶνος.

1) F i l o w, Νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσαι ἀρχαιότητες, ἐν τῷ Bull. de la societé archéol. Bulg. Sophia, τόμ. VII, σελ. 154.

2) Dimitrow D. Bulletin de la societé histor. à Sophia, τόμ. XIV—XV, ἔτ. 1937, σελ. 35—53.—3) Πρβλ. H o n d i i, Supplementum Epigraph. III, ἀρ. 509.

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ τόμ. IX, σελ. 1—18.

«*[Δῶ]ρον ἀγαθῇ Τύχῃ. Αὐρ(ήλιος) Πολυχρόνιος [μετ]ὰ τ[ῆς σ]υμβίου Μουλ[β]ί[ας] [τῆς] Γλαύκου φυλῆ[ς τὸν] βωμὸν ἐκ τῶν [ἰδίων εὐφ]ροσύνης [ἕνεκεν]* [1]).

Τῆς Γλαύκου φυλῆς: ὡς φαίνεται ἐν Ἀγχιάλῳ φυλή τις ἔφερε δικαίως τὸ ὄνομα τοῦ ἐναλίου θεοῦ Γλαύκου, τοῦ ἐπικαλουμένου Ποντίου καὶ Ἀνθηδονίου, προστάτου τῶν ἁλιέων καὶ ναυτιλομένων [2]), περὶ οὗ θαυμάσιοι μῦθοι ὑπῆρχον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν [3]).—***Εὐφροσύνη***: χρονία ψυχῆς χαρά, laetitia.

66) Τρίστιχος ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς διαστάσεων 0,50×0,30 καὶ πάχους 0,15 τοῦ μέτρου εὑρεθείσης ἐντὸς τῆς ἀνασκαφείσης ἐκκλησίας (βασιλικῆς) τῆς Μεσημβρίας. Ἀπὸ τοῦ ε' μ. Χ. αἰῶνος.

«*Χρυσηὶς Ἀν[θε]στηρίο [γυ]νή*» [4]). ***Ἀνθεστηρίο*** ἀντὶ ***Ἀνθεστηρίου***.

67) Πεντάστιχος ἐπιγραφὴ ἀποτελοῦσα ἐπιτάφιον πεντάστιχον δακτυλικὸν ἐπίγραμμα ἐπὶ πλακὸς ἐκ γρανίτου μήκ. 2, ὕψ. ἀριστερόθεν μὲν 0,46, δεξιόθεν δὲ 0,53 καὶ πάχ. 0,24 τοῦ μ., προφανῶς ἄνω τμήματος τῆς ἑτέρας τῶν μακρῶν πλευρῶν λάρνακος, ἀποκοπέντος χάριν τῆς ἐπιγραφῆς πρὸς εὐκολωτέραν μεταφορὰν αὐτῆς. Ἡ ἐπιγραφὴ κατάκειται σήμερον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μουσείου Φιλιππουπόλεως [5]), ἀνευρέθη ὅμως ἐν Σωζοπόλει (Ἀπολλωνίᾳ) [6]), εἰς ἣν μετεκομίσθη ἐκ τῆς παρακειμένης νησῖδος, ὅπου ἔκειτό ποτε ἡ λάρναξ παρὰ τῷ ἀνδριάντι τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ πρῶτος τῆς ἐπιγραφῆς στίχος εἶναι τετριμμένος πλὴν ἐνίων γραμμάτων· συμπληρούμενος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πιθανώτερον καθίσταται ὀκτάμετρος· ὁ δεύτερος εἶναι ἑπτάμετρος καὶ οἱ λοιποὶ ἑξάμετροι. Τὸ ἐπίγραμμα προέρχεται ἀπὸ τοῦ β'—α' π. Χ. αἰῶνος πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἁλώ-

1) Bull. de la societé archéol. Bulgare τόμ. I, ἔτ. 1910, σελ. 226, Sophia.

2) Π α υ σ α ν ί ο υ, IX, 22, 6. Σ τ ρ ά β ω ν ο ς, VIII, 2, 13.

3) G o e d e c h e n s, Glaucus der Meergott, ἔτ. 1866.

4) V e l c o w I v a n, Bull. de la société archéol. Bulg τόμ. VII, σελ. 136.

5) Ἐκ τούτου ὑπελήφθη ὅτι προήρχετο ἐκ Φιλιππουπόλεως καὶ συνεπληρώθη ἀναλόγως ὁ τετριμμένος πρῶτος στίχος, ἐσφαλμένως, Ἀ π ο σ τ ο λ ί δ ο υ Μ υ ρ τ. ἐν τῇ ἐπετηρίδι τοῦ ἐθνικοῦ μουσείου καὶ τῆς βιβλιοθήκης Φιλιππουπόλεως, ἔτ. 1930, σελ. 250, XVI, βουλγαριστί. Καὶ ἐν τοῖς «Θρᾳκικοῖς» Ἀθηνῶν τόμ. VI, ἔτ. 1935 ἐν τῇ Συλλογῇ ἀρχαίων ἐπιγραφῶν Φιλιππουπόλεως, ἀρ. 35.

6) S e u r e G. Archéologie Thrace, prémière serie, ἔτ. 1913, σελ 29 καὶ ἑξῆς, ἔνθα ὁ ἐπιφανὴς ἀρχαιολόγος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποσταλέντος αὐτῷ ἀποτυπώματος ὑπολαμβάνει αὐτὴν ἀναθηματικὴν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ποιούμενος ἐσφαλμένας ὑποθέσεις, ἅτε μὴ ἰδὼν τὸν λίθον, ἀναγινώσκει καὶ συμπληροῖ αὐτὴν οὐχὶ ὀρθῶς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σεως τῆς Ἀπολλωνίας (72 π. Χ.) καὶ ἄρσεως ὑπ' αὐτῶν τοῦ κολοσσοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος.

«Σῆμ' ἱερά [μοι], Ἄ[πολλ]ο[ν], φ[ίλη μ]ητρόπ[ολις στῆσεν] σεὸν ἄστυ. (;)
Ἐν Μούσαισι φανεὶς βασιλεὺς π[αρὰ] σοῖς ποσὶν ἐνθάδ' ἀεὶ ζῶ·
ἀθάνατον ψυχὴ[ν γὰρ] ἔχ(ε)ιν κατὰ πάντα νομίζω
Μείνας ἐν δαπέδῳ γλυκερῷ ψ[υχὴν ἀνα]παύω
ἐς γῆν μοι φιλίην, ἣν πάντοτ' ἐγὼ πεπόθηκα» [1]).

Τὸ ἐπίγραμμα προφανῶς ἀναφέρεται εἰς ὀρφικόν τινα ποιητὴν ἢ νεοπλατωνικὸν φιλόσοφον, διότι οὗτος πιστεύει εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς (ἀθάνατον ψυχὴν γὰρ ἔχειν κατὰ πάντα νομίζω). Οὗτος κατήγετο ἔκ τινος ἀποικίας τῆς ἐν Πόντῳ Ἀπολλωνίας-Ἀγχιάλου ἢ Θυνιάδος (μητρόπολις —σεὸν ἄστυ— Ἄπολλον). Διαμείνας ἐν τῇ προσφιλεῖ του μητροπόλει (φίλη, ἣν πάντοτ' ἐγὼ πεπόθηκα), ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ, ἥτις ὡσαύτως τὸν ἠγάπησεν (ἐς γῆν μοι φιλίην). Διαπρέψας ἐξόχως ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν Μουσῶν (ἐν Μούσαισι φανεὶς βασιλεὺς) ἐτάφη ἐν τῇ νησῖδι παρὰ τῷ ἀνδριάντι τοῦ μουσηγέτου Ἀπόλλωνος (παρὰ σοῖς ποσὶν—Ἄπολλον— ἐνθάδ' ἀεὶ ζῶ). Ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφὴ αὐτοῦ ἐγένετο ὑπ' αὐτῆς τῆς πόλεως, ἥτις διὰ τὴν ποίησιν ἢ τὴν σοφίαν του ἔστησεν αὐτῷ τιμῆς ἕνεκα καὶ μνημεῖον (μητρόπολις στῆσέν μοι σῆμα).

Ἄγνωστον παραμένει ἡμῖν τὸ ὄνομα τοῦ Θρᾳκὸς τούτου, ποιητοῦ ἢ φιλοσόφου, τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως ἦτο κεχαραγμένον ἐν ἄλλῃ τῆς λάρνακος (πυέλου) πλευρᾷ ἢ ἐπὶ τοῦ ἐπιθήματος αὐτῆς.

Γλῶσσα τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ κοινὴ πλὴν τῶν ἐπικῶν ἢ Ἰωνικῶν διαλεκτισμῶν ***σεὸν*** (=τεόν), ἐν ***Μούσαισι*** καὶ ***φιλίην***.

68) Ἐννεάστιχος ἀναθηματικὴ εὐχαριστήριος εἰς Κυβέλην ἐπιγραφὴ ἐπὶ ἐξ ἀσβεστολίθου βωμοῦ διαστάσεων 0,62×0,29 καὶ πάχ. 0,26, ἄνωθι καὶ κάτωθι γεγλυμμένου, εὑρεθέντος ἐν τῷ χώρῳ τῆς πόλεως Νικοπόλεως πρὸς Ἴστρῳ καὶ νῦν ἐναποκειμένου ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Σοφίας. Τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων συνδεδεμένων ἐνιαχοῦ εἶναι 0,025 τοῦ μ. Ἀπὸ τοῦ γ΄. μ. Χ. αἰῶνος [2]).

1] Ἴδε Μυρτ. Ἀποστολίδου, Ἄγνωστος ἀρχαῖος Θρᾷξ ποιητὴς ἢ φιλόσοφος, «Θρᾳκικά», τόμ. VIII. ἔτ. 1937, σελ. 310—317, ἔνθα ἀποκαθίσταται ὁ πρῶτος τοῦ ἐπιγράμματος στίχος, ὡς τίθεται ἄνω καὶ ἑρμηνεύεται νῦν ἐκ τοῦ τόπου τῆς προελεύσεώς του.

2) Filow B. Bull. de la société archéol. Bulg. τόμ. III, ἔτ. 1912, σελ. 23.— Kanitz, Donaubulgarien, III, σελ. 343.—Schkorpil, Arch. epigr. Mittheil. Wien, τόμ. XV, ἔτ. 1892, σελ. 214, 93.

«Μ[η]τρὶ θ[εῶ]ν Σκελε[ν]τηνῇ. Ἀγαθῇ Τύχῃ. Μητρὶ θεῶν Ἀκυλειανὸς Πόπλιος ἀνέθηκε τὸν βωμὸν καὶ τὴν τράπεζαν εὐχῆς χάριν».

Ὁ πρῶτος στίχος, ὃν ὁ Φίλωφ ὑπολαμβάνει ὡς κλητικὴν τῆς θεᾶς προσφώνησιν καὶ ἀναγινώσκει «[Μ]ῆ[τ]ερ θεῶν Σκελε[ν]τηνὴ» εἶναι καθ' ἡμᾶς μεταγενεστέρα προσθήκη μετὰ τῆς τοπωνυμικῆς τῆς θεᾶς προσηγορίας. Ἄλλως τε ἡ προσφώνησις δὲν ἑρμηνεύεται ἐπὶ ἀναθήματος, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ ἄρχεται διὰ τοῦ τυπικοῦ «Ἀγαθῇ Τύχῃ» καὶ ἀκολουθεῖ ἀμέσως τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς, εἰς ἣν τὸ ἀνάθημα.

Μητρὶ θεῶν : Ἡ περιώνυμος τῶν Φρυγῶν θεὰ Κυβέλη, λατρευομένη καὶ ἐν Θράκῃ.

Ἀκυλειανὸς Πόπλιος καθ' ἡμετέραν ἀνάγνωσιν (Aquillianus Poplius), ὡς δηλοῖ ἡ ἀμυδρῶς διαφαινομένη πλαγία κεραία μεταξὺ τῆς πρώτης καθέτου καὶ τῆς πλαγίας κεραίας τοῦ γράμματος Ν. Ἐκ τοῦ Aquillius ἢ Aquilius (Ἀκύλιος). Ὁ Φίλωφ ἀναγινώσκει ***Ἀκύλεινος Ποπλίου***. Τὸ ***Ἀκύλεινος***-aquilinus (=ἀέτειος) ἀπαντᾷ μόνον ὡς ἐπίθετον.

τράπεζα: Ἡ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐπικειμένη τετράπλευρος πάντως μαρμαρίνη τράπεζα.

69) Ἐπιγραφὴ ἀναθηματικὴ δίστιχος εἰς τὸν Κύριον ἥρωα ἐπὶ ἀναγλύφου ὕψ. 0,21, πλ. 0,20 καὶ πάχ. 0,035 τοῦ μ. εὑρεθέντος ἐν τῇ Νικοπόλει πρὸς Ἴστρον.

«Θεῷ ἥρωι Βασκιδιθίᾳ [Τιμο]κράτης Διογ[ένους]» [1]).

Τὸ τοπωνυμικὸν (;) τοῦ ἥρωος ἐπίθετον ***Βασκιδιθίας*** τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ. ***Βάσκον*** ὀχυρὸν ἐν Θράκῃ ἀπαντᾷ παρὰ Προκοπίῳ [2]).

70) Δίστιχος ἀναθηματικὴ εἰς τὸν Κύριον ἥρωα ἐπιγραφὴ ἐπὶ τετραπλεύρου ἐξ ἀσβεστολίθου εἰς αὐτὸν ἀνάγλύφου κεκομμένου ὕψ. 0,18. πλ. 0,21 καὶ πάχ. 0,22 τοῦ μ. Εὑρέθη ἐν τῇ περιφερείᾳ Νικοπόλεως πρὸς Ἴστρον.

«Ἰούνιος Λουκιανὸς ἀρχιερεὺς τὸ δεύτερον μετὰ τῶν τέκνων» [3]).

Πιθανῶς εἶναι ὁ ἐν ἑτέρᾳ εὑρεθείσῃ ἐντὸς τῆς πόλεως, ἀναθημητικῇ εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Ἰουλίαν Δόμναν, μνημονευόμενος *«Μ(ᾶρκος) Ἰούνιος Λουκιανὸς ἀρχιερατικός»* [4]).

---

1) Nicolow T. Αὐτόθι, σελ. 248, ἀρ. 4.

2) Προκοπίου, Περὶ κτισμάτων IV, 11

3) Dobrusky, Sbornik κτλ. τόμ. XVIII, σελ. 718, ἀρ. 5.

4) Nicolow T. Νέα ἀνάγλυφα τοῦ Θρᾳκὸς ἱππέως. Bull. de l'inst. archéol. Bulg. τόμ. VI. ἔτ. 1930—31, σελ. 247, ἀρ. 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

71) Δίστιχος ἀναθημητικὴ εἰς τὸν Κύριον ἥρωα ἐπιγραφὴ ἐπὶ τοῦ κάτω μέρους τμήματος μαρμαρίνου τοῦ ἱππέως ἀναγλύφου ὕψους 0,19, πλάτους 0,43 καὶ πάχους 0,10 μ. εὑρεθέντος παρὰ τῇ κώμῃ Μουταφλάρ, περιφερείας τῆς ἀρχαίας Μαρκιανουπόλεως. Τὸ ἀνάγλυφον ἐναπόκειται ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Σοφίας.

«Θεῷ ἐπηκόῳ Δερζειανὸς Διογένης ἱππικὸς εὐξάμενος ἀνέθηκα» καθ' ἡμετέραν ἀνάγνωσιν.

Δερζειανὸς Διογένης: ὁ ἐκ Δερζείας· φαίνεταί μοι μᾶλλον τοπωνυμικὸν ἐπίθετον· ***Δέρζεια***, ὄνομα θρακικόν· πρβλ. τὸ κύριον ὄνομα ***Δερζέλα***, τὸ τοῦ ἐπιχωρίου θρακικοῦ θεοῦ ἢ ἥρωος ***Δερζελάτης***, τὸ ἐπὶ μεταλλίων τῆς Ὀδησσοῦ ***Δαρζάλεια*** (ἐκ τοῦ ***Δαρζάλα***-Δερζέλα) καὶ τὸ τῆς θρακικῆς φυλῆς ***Δερσαῖοι***.—***Ἱππικὸς*** (=equester), τ.ἔ. equestris ordinis vir ἢ equestri loco natus (=ὁ εἰς τὴν ἱππάδα τάξιν τελῶν).

Ὁ Kazarow νομίζει ὅτι τρεῖς εἶναι οἱ ***εὐξάμενοι***, οἱ: Δερζειανός, Διογένης, Ἱππικός, εἷς δὲ ὁ ***ἀναθεὶς*** (ἀνέθηκα)· ἑπομένως ἀναγινώσκει; *«Θεῷ ἐπηκόῳ Δερζειανὸς, Διογένης, Ἱππικὸς εὐξάμενοι ἀνέθηκα»* [1]) Ἐπὶ τοῦ λίθου ἀναγινώσκεται ***εὐξάμενος*** μᾶλλον μετὰ καμπύλου ἢ ***εὐξάμενοι***.

Κ. ΜΥΡΤΙΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1) K a z a r o w G Bull. de l' inst. archéol. Bulg. τόμ. V, ἔτ. 1928–29, σελ 86, ἀρ. 15.—Περιλαμβάνομεν τὴν ἐπιγραφὴν ἐνταῦθα, εἰ καὶ ἡ Μαρκιανούπολις, κτίσμα τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ, συνδεομένη διὰ στρατιωτικῆς ὁδοῦ μετὰ τῆς Ἀγχιάλου, ἔκειτο πέραν τοῦ Αἴμου καὶ ἐν τῇ περιοχῇ μᾶλλον τῆς Ὀδησσοῦ (Βάρνης).